

رابطه افزایش جمعیت با بهداشت روان در خانواده از منظر روانشناسی اسلامی

امینه مولایی^۱

چکیده

جمعیت منبع قدرت و رکن مهم پیشرفت و توسعه جامعه است. به همین نسبت توجه به جمعیت و کیفیت ترکیب آن و آگاهی از آسیب های اجتماعی و مبارزه با آن ها نیز حائز اهمیت است. اندیشه فرزندآوری و داشتن فرزند آثار و برکات زیادی در حوزه خانواده و به ویژه در رابطه با والدین دارد. دین اسلام به خانواده و فرزندآوری اهمیت بسیار زیادی داده و بسیاری از معارف اسلامی به این امر مهم اختصاص دارند. هدف از این تحقیق بررسی رابطه افزایش جمعیت با بهداشت روان در خانواده از منظر روانشناسی اسلامی می باشد. روش تحقیق به صورت توصیفی و تحلیلی بوده و نتایج تحقیق حاکی از آن است که حضور کودکان در خانواده بر حالات روانی والدین، جامعه پذیری، اعتماد به نفس، تقویت عزت نفس، احساس مثمر ثمر بودن و کارآمدی و تداوم حیات خانواده تأثیر مثبت دارد. فرزند به خانواده صفا و صمیمیت خاصی می بخشد و پیوند زناشویی را مستحکم می کند. در مقابل، تنهازیستی و خودداری از داشتن فرزند باعث اختلال در کارکرد خانواده شده و آثار منفی بسیاری بر حالات روانی والدین به همراه دارد.

کلید واژه : اسلام، بهداشت روان، جمعیت، خانواده

طلبه سطح ۲، مدرسه علمیه فاطمه الزهرا (سلام الله علیها) نمین.^۱

مقدمه

امروزه آسیب‌های روحی، روانی، اخلاقی و اجتماعی خانواده‌های تک‌فرزند که مساله مورد ابتلای بسیاری کشورها به ویژه کشور های توسعه یافته است مورد توجه جدی قرار گرفته است. در ایران نیز پس از گذشت دو دهه اعمال سیاست نظارت و کنترل موالید پس از انقلاب اسلامی، خطر کاهش و پیری جمعیت به وسیله مقام معظم رهبری ابراز و وارد گفتمان عمومی کشور شده است.

یکی از دغدغه‌های عدیده در خانواده‌ها، تعداد فرزند و چگونگی پرورش آن از جنبه‌های مختلف است. خانواده‌ها از این عامل غفلت می‌ورزند که فرزندآوری می‌تواند بسیاری از مشکلات را برطرف نموده و در آینده تأثیر زیادی بر بهداشت روانی خانواده داشته باشد. خانواده به عنوان اولین کانون اجتماعی، عوامل مختلفی دارد که یکی از عوامل تأثیرگذار بر رشد فرزندان بویژه رشد روانی آنها، چگونگی روشهای تربیتی والدین در چارچوب خانواده است. روش تربیتی والدین در تکوین شخصیت و هم چنین سازگاری آنان با وضعیت مختلف اجتماعی مؤثر است. روابط مطلوب میان والدین و فرزندان در سلامت روان فرزندان تأثیر فراوان دارد.^۱ از عوامل مؤثر در ایجاد آمادگی و تکوین شخصیت کودک، نحوه ارتباط او با پدر و مادر و دیگر افراد خانواده است. چنین ارتباطی با تمام جزئیاتش، ویژگیهایی به او می‌بخشد که تا دوران بزرگسالی نیز با وی همراه خواهد بود.

در متون اسلامی نیز فرزند پروری فعالیتی پیچیده شامل رفتارها، آموزشها، تعاملها و روشهایی است که جدا و در تعامل با یکدیگر بر رشد معنوی، عاطفی در ابعاد فردی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد. از دیدگاه اسلام مسئولیت تربیت فرزند در دوران کودکی بر عهده پدر و مادر است تا آنجا که یکی از حقوق فرزندان به شمار آمده است. امام صادق (ع) سه حق را بر پدر لازم می‌دانند که یکی از آنها جدیت در تربیت اوست. ایشان می‌فرمایند: «فرزند بر پدر سه حق دارد: انتخاب مادر مناسب برای او، نام نیک نهادن بر او و جدیت در تربیت فرزند»^۲ در زمینه اثرات فرزندآوری بر خانواده تحقیقاتی صورت گرفته است، صادقی، در مقاله خود با عنوان «بررسی نقش جمعیت خانواده بر ابعاد روانی فرزندان: امید به زندگی، تاب‌آوری و تمایزیافتگی» بیان می‌دارد که میزان امید به زندگی، تاب‌آوری و تمایزیافتگی در نوجوانان خانواده‌های چند فرزند از

^۱ پرچم، فاتحی زاده، مقایسه سبکهای فرزندپروری بامریند با سبک فرزندپروری مسئولانه در اسلام، ص ۱۶

^۲ مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ص ۲۴۵

نوجوانان خانواده‌های تک فرزند بیشتر می باشد. همچنین موسوی در مقاله ای با عنوان عملکرد نظام خانواده و بهداشت روانی اعضای خانواده بیان می دارد که والدین خانواده های افسرده در تربیت فرزندان ناهماهنگ بوده، از زندگی زناشویی رضایت کمتری داشتند و رابطه جوانان و والدین دوستانه و رضایت بخش نبود و بیدکی، در مقاله ای با عنوان اهمیت و جایگاه فرزند آوری و تاثیر آن بر سلامت روانی خانواده بیان می دارد که بررسی آیات و روایات نشان می دهد که به طور عموم نظر دین مبین اسلام نسبت به فرزندآوری مثبت است و برآن فواید و آثار مثبتی مترتب است. از جمله ی این آثار: کمک به والدین ادامه دهنده راه والدین، فرزند به عنوان اعمال متاخر، نعمت الهی و سبب امتحان والدین، افزایش روزی، طلب آمرزش برای والدین و سپر آتش بودن فرزندان قابل ذکرند. جمعیت منبع قدرت و رکن مهم پیشرفت و توسعه جامعه است. به همین نسبت توجه به جمعیت و کیفیت ترکیب آن و آگاهی از آسیب های اجتماعی و مبارزه با آن ها نیز حائز اهمیت است. آسیبهای انقلاب اسلامی بعضا از بدو تولد انقلاب با آن همراه بوده است. بعضی آسیب ها هم محتمل است در آینده عارض انقلاب شود. مانند آسیبهایی که ممکن است از ناحیه تحول در ترکیب جمعیتی کشور در آینده به وجود آید.^۱ مسئله کاهش و پیری جمعیت به عنوان نتیجه سیاست تحدید نسل هم اکنون به عنوان یک مشکل اساسی و جدی مورد توجه دلسوزان و اندیشمندان قرار گرفته است. اندیشه فرزندآوری و داشتن فرزند آثار و برکات زیادی در حوزه خانواده و به ویژه در رابطه با والدین دارد. دین اسلام به خانواده و فرزندآوری اهمیت بسیار زیادی داده و بسیاری از معارف اسلامی به این امر مهم اختصاص دارند. با توجه به مطالب ذکر شده هدف از این تحقیق بررسی رابطه افزایش جمعیت با بهداشت روان در خانواده از منظر روانشناسی اسلامی می باشد همچنین این تحقیق درصدد پاسخگویی به این سوال است که افزایش فرزند چه تاثیری بر سلامت روان خانواده دارد؟

جمعیت از دیدگاه اسلام

در منابع اسلامی، نسبت به ازدواج و عوامل زمینه ساز آن ستایش و ترغیب، و کاهش جمعیت مذمت شده است. قرآن کریم، همسر را مایه آرامش،^۲ زینت و صیانت،^۳ و فرزند را مایه سرور و چشم

^۱ حداد عادل، غلامعلی، آسیب شناسی فرهنگ انقلاب اسلامی

^۲ اسراء/۶.

^۳ بقره/۱۸۷

روشنی،^۱ زینت زندگی^۲ و مددکار انسان^۳ می داند. مودت و رحمت میان زن و شوهر را پدیده رحمانی^۴ و تفرقه و جدایی میان آن ها را خواسته شیطانی می داند.^۵ زندگی مشترک عامل نشاط و انبساط، و انس و الفت و آرامش روحی و خانوادگی است. هم چنین همسر به عنوان مددکار و پشتوانه خصوصا در دوران سالمندی و عامل امید و امنیت روانی است. بنابر این، همه مؤلفه های سلامت روانی و معنوی، یعنی آرامش، صیانت، نشاط و انبساط، امید و امنیت روانی در کانون خانواده و در جمع صمیمی همسر و فرزندان تحقق می یابد. خداوند ما را از فحشاء مانند زنا و رفتار های جنسی باز و آزاد، و از پیروی شیطان که دعوت به فحشاء و بدی ها می کند نهی فرموده است.^۶ رسول خدا(ص) فرمود: ای گروه جوانان بر شما باد به همسر گزیدن، و فرمود: حق فرزند بر پدر سه چیز است، از جمله این که هرگاه بالغ شد برایش همسر برگزیند.^۷ امام سجاد(ع) می فرماید: «من سعادة الرجل ان يكون له ولد يستعين بهم. از سعادت مرد، داشتن فرزندی است که کمک کار او باشند».^۸ حضرت علی(ع) فرزند شایسته را مایه انس و آرامش والدین می داند: «الانس فی ثلاثه، الزوجه الموافقه و الولد الصالح و الاخ الموافق. انس و آرامش در سه چیز است: همسری که با شوهرش توافق داشته باشد، فرزندی که صالح باشد و برادری که موافق و همراهی انسان باشد»^۹ امام صادق(ع) فرزند را به گل بهشتی تعبیر فرموده است: «إن الولد الصالح ریحانه من ریاحین الجنة. فرزند شایسته گلی از گل های بهشت است»^{۱۰} آیت الله کلینی، از جابر بن عبدالله انصاری روایت نموده که او گفت: ما در حضور رسول خدا(ص) بودیم که فرمود: «إِنَّ خَيْرَ نَسَائِكُمُ الْوُلُودُ الْوُدُودُ الْعَفِيفَةُ... بهترین زنان شما کسی است که زیاد بچه بزاید، و زیاد شوهرش را دوست داشته باشد، و با عفت باشد...»^{۱۱}

^۱ فرقان/۷۴

^۲ کهف/۴۶

^۳ اسرا/۶

^۴ روم/۲۱

^۵ مکارم شیرازی ناصر، ترجمه قرآن کریم، چاپ اول، تهران، انتشارات موسسه فرهنگ و هنر. 1390.

^۶ انعام/۱۵۱

^۷ جواد آملی، عبدالله، مفاتیح الحیات، ص ۳۹۳

^۸ کلینی، اصول کافی، ص ۵۴

^۹ آمدی، غررالحکم و دررالکلم، ص ۱۳۶

^{۱۰} حر عاملی، وسائل الشیعه إلى تحصیل مسائل الشریعه، ص ۳۴

^{۱۱} کلینی، اصول کافی، ص ۱۵۷

تأثیر جمعیت بر سلامت خانواده

هرچند ممکن است کم بودن تعداد جمعیت خانواده محاسنی همچون توجه بیشتر به یک فرزند، صرف وقت بیشتر برای تربیت فرزند، کم شدن هزینه‌ها، رشد مناسب تحصیلی و شخصیت فرزند داشته باشد اما به گفته محققان تأثیرات سوئی را هم نسبت به سلامت آن‌ها داشته و «تهدید سلامتی» به حساب می‌آید که در بحث از «امنیت انسانی» و «امنیت سلامت» باید به آن توجه شود.^۱ نمونه‌هایی از این تأثیرات به شرح زیر است :

تأثیر بر سلامت روحی

مسأله ای که مورد غفلت قرار گرفته است نگاه به فرزند آوری از منظر خانواده و زنان است هدف از برقراری زوجیت و تشکیل خانواده از منظر اسلامی رسیدن به سکون است . خانواده کانون اصلی جامعه ونقش مادری، محور پایداری و پویایی آن است. مادری به مفهوم فرزند آوری ،مراقبت از فرزند، برآوردن نیازهای مادی و روحی و فراهم نمودن بستر رشد و پرورش صبح فرزند است. مادر بودن ارزش و مسئولیت بزرگی است که ویژگیهای زیستی(زایمان ، شیردهی ،مراقبت ..) و روانی(فرزند خواهی ، مادری و عطوفت ..) آن در وجود زنان قرار گرفته است.^۲ از منظر روانشناسی یکی از نیازهای مهم روانی زنان روحیه پرورش دهنده‌گی است و مادری همه نیازهای روانی یک زن را تأمین می کند به زن امنیت و پیشرفت می دهد. واساسی ترین خط مشی پیشرفت برای یک زن هویت مادری اش میباشد.غریزه مادری طبیعی ترین غرایز است و تکامل زن و سلامت او، با مادر شدن امکان پذیر است تجلی احساس مادرانه و نیاز به فرزند در بسیاری از زنان به سادگی قابل مشاهده است؛ زیرا شدت احساسات و عواطف، از صفات بارز آنان است و مهمترین عرصه تجلی عاطفه و احساس، مادری کردن است و زن، فقط با مادر شدن می تواند همه ظرفیتهای عاطفی خود را بروز دهد. همچنین، طبیعی بودن این غریزه باعث می شود پس از تولید مثل، مرحله دوم تکثیر نسل که شامل «تداوم نسل» است، در نوع بشر تحقق یابد. به بیان دیگر، نقش مادری به بانوان متأهل با فراهم آوری حس دلبستگی موجب امنیت خاطر و آرامش روانی می شود. جایگاه مادری به تقویت هویت فردی بانوان امکان می بخشد و جایگاه یابی بسزا و تفرد را متحقق می کند

^۱ قاضی نژاد محمد، وحید فاضل فهیم. جهت گیری ارزشی و سلامت اجتماعی جوانان، ص ۳۱

^۲ موسوی ، عملکرد نظام خانواده و بهداشت روانی اعضای خانواده، ص ۳۴

والدین از طریق مهد کودک، مدرسه، مراکز تفریحی سالم و محیط همسایگی، آشنایان بیشتری پیدا می کنند و فرزندان بهانه ای تازه برای شروع ارتباط مفید و سالم با جامعه در دهه سوم به بعد زندگی می شوند.

فرزندان با اصول اجتماعی شدن، شایستگی و صلاحیت والدین را افزایش و آنها را به خودکفایی می رسانند.

فرزندان به والدین شخصیت تازه ای می بخشند و بر اعمال نفوذ والدین نیز می افزایند.

به طور کلی فرزندآوری موجب ارتقا منزلت اجتماعی والدین می شود.^۱

۱۰- تنوع در خانواده

یکی از مهم ترین عوامل پایداری خانواده ها، تنوع است. در خانواده هایی که تنوع وجود ندارد و همه چیز تکراری است، مشکلات بیشتری مانند: یکنواختی، ملال، تضعیف روابط و سرخوردگی نیز مشاهده می شود. فرزند جدید در خانواده فرصت بیشتری برای تعامل و نزدیکی می دهد. رشد کودکان، نحوه صحبت آنها و مدل رفتارشان، به خانواده شور و شوق می دهد. والدین با مشاهده هر فرزند تجربه های جدیدی کسب خواهند کرد که به زندگی آنها تنوع خواهد بخشید.^۲

نتیجه گیری

جمعیت منبع قدرت و رکن مهم پیشرفت و توسعه جامعه است. به همین نسبت توجه به جمعیت و کیفیت ترکیب آن و آگاهی از آسیب های اجتماعی و مبارزه با آن ها نیز حائز اهمیت است. مسئله کاهش و پیری جمعیت به عنوان نتیجه سیاست تحدید نسل هم اکنون به عنوان یک مشکل اساسی و جدی مورد توجه دلسوزان و اندیشمندان قرار گرفته است. اندیشه فرزندآوری و داشتن فرزند آثار و برکات زیادی در حوزه خانواده و به ویژه در رابطه با والدین دارد. دین اسلام به خانواده و فرزندآوری اهمیت بسیار زیادی داده و بسیاری از معارف اسلامی به این امر مهم اختصاص دارند. هدف از این تحقیق بررسی رابطه افزایش جمعیت با بهداشت روان در خانواده از منظر روانشناسی

^۱ زارع، تاثیر دین بر سیاست های جمعیتی و باروری، ص ۷۲

^۲ ملکوتی نیا، آسیب های اخلاقی کاهش جمعیت فرزندان، ص ۴۵

اسلامی می باشد. در منابع اسلامی، نسبت به ازدواج و عوامل زمینه ساز آن ستایش و ترغیب، و کاهش جمعیت مذمت شده است. هرچند ممکن است کم بودن تعداد جمعیت خانواده محاسنی همچون توجه بیشتر به یک فرزند، صرف وقت بیشتر برای تربیت فرزند، کم شدن هزینه‌ها، رشد مناسب تحصیلی و شخصیت فرزند داشته باشد اما به گفته محققان تأثیرات سوئی را هم نسبت به سلامت آن‌ها داشته و «تهدید سلامتی» به حساب می‌آید که در بحث از «امنیت انسانی» و «امنیت سلامت» باید به آن توجه شود. نمونه‌هایی از این تأثیرات به شرح زیر است: ۱- تأثیر بر سلامت روحی: از منظر روانشناسی یکی از نیازهای مهم روانی زنان روحیه پرورش دهنده‌گی است و مادری همه نیازهای روانی یک زن را تأمین می‌کند به زن امنیت و پیشرفت می‌دهد. رضایت از زندگی و بهداشت روان مادران از دختران و زنان مجرد افزونتر است. ۲- تأثیر بر سلامت جسمی: تحقیقات نشان می‌دهد زنانی که چهار فرزند یا بیشتر به دنیا آورده‌اند، نسبت به زنانی که در دوران زندگی خود زایمان نداشته‌اند، کمتر در معرض خطر مرگ ناشی از بیماری‌های قلبی و عروقی قرار دارند. و از اثرات کاهش جمعیت بر سلامت خانواده میتوان به: مشکلات ذهنی و اجتماعی، تجمل‌گرایی و اضطراب، نبود هم‌بازی، یأس و افسردگی (افول خلاقیت)، از میان رفتن صله رحم، نبود فرصت ابراز عواطف، رواج سقط جنین و پیری جمعیت اشاره کرد و در آخر از نتایج روانی فرزندآوری در خانواده میتوان به، تقویت عزت نفس در اعضای خانواده، احساس مفید بودن، نشاط والدین، امید به زندگی، احساس علاقه مندی، احساس ارزشمندی، پایداری خانواده، گسترش ارتباطات اشاره کرد

حضور کودکان در خانواده بر حالات روانی والدین، جامعه پذیری، اعتماد به نفس، تقویت عزت نفس، احساس مثمر ثمر بودن و کارآمدی و تداوم حیات خانواده تأثیر مثبت دارد. فرزند به خانواده صفا و صمیمیت خاصی می‌بخشد و پیوند زناشویی را مستحکم می‌کند. در مقابل، تنه‌ازیستی و خودداری از داشتن فرزند باعث اختلال در کارکرد خانواده شده و آثار منفی بسیاری بر حالات روانی والدین به همراه دارد.

منابع

*قرآن کریم

الف) کتب

آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالکلم، ترجمه سید هاشم محلاتی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ل

جوادی آملی، عبدالله، مفاتیح الحیات، تهران ف انتشارات اسرا

جمعی از نویسندگان، ره توشه راهیان نور محرم، دفتر توسعه تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۹۸

حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه إلى تحصیل مسائل الشریعه، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۲۸

حسینی تهرانی، محمد، کاهش جمعیت ضربه ای سنگین بر پیکر مسلمین، انتشارات علوم و معارف اسلامی، ۱۳۹۱

حسینی مجرد رضا، افزایش یا کاهش جمعیت ایران چاپ دوم، تهران، معاونت شورای فرهنگی اجتماعی زنان و تنظیم خانواده و سیاست‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۲

کلینی، محمد بی یعقوب، اصول کافی، قم انتشارات دارالثقلین، چاپ چهارم، ۱۳۹۳

مکارم شیرازی ناصر، ترجمه قرآن کریم، چاپ اول، تهران، انتشارات موسسه فرهنگ و هنر . 1390.

مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، بیروت، موسسه الوفاء. ۱۴۰۳

ب) مقالات

ابتهاج فریبا. ازدواج رویاها یا واقعیت .مجله پیام زن، ویژه، ۲۳، ۱۳۹۰.

بیدکی، زهرا، اهمیت و جایگاه فرزند آوری و تاثیر آن بر سلامت روانی خانواده، هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره ایران، تهران ۱۳۹۹

پرچم، اعظم، فاتحی زاده، مریم، ا. یاری، حمیده، مقایسه سبکهای فرزندپروری بامریند با سبک فرزندپروری مسئولانه در اسلام، مجله پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، سال بیستم، شماره ۱۴.۱۳۹۱

جدیدی مریم. بررسی کیفی عوامل مؤثر بر جوانی، شادکامی و ناامیدی اجتماعی. فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۱۳۹۵

حسینی داوود. عملکرد روانشناختی خانواده بر اساس منابع اسلامی. مجله معرفت شماره ۱۶. ۱۳۹۱

حداد عادل، غلامعلی، آسیب شناسی فرهنگ انقلاب اسلامی همایش آسیب شناسی یک انقلاب، دانشگاه شریف، تهران. ۱۳۸۶

زارع، سعید، تاثیر دین بر سیاست های جمعیتی و باروری، فصلنامه اسلام و علوم اجتماعی، شماره ۱۰. ۱۳۹۲.

ساطوریان، عباس؛ طهماسبیان، کارینه؛ احمدی، محمدرضا (۱۳۹۳). مقایسه مشکلات رفتاری در کودکان خانواده های تک فرزند و دو فرزند شهر یزد. روان شناسی دین. شماره ۲۷: ۸۰ - ۶۵.

سردار پورگودرزی، شاهرخ؛ درخشان پور، فیروزه؛ صدر، سید سعید؛ و یاسمی، محمد تقی. اختلال های رفتاری در کودکان خانواده های تک فرزند و چند فرزند شهر تهران. اندیشه و رفتار. شماره ۱. ۱۳۸۲

سمیعی نسب محمد، ترابی محمد. شاخص ها و سیاست جمعیتی در ایران. مجله برداشت دوم. شماره ۱۴، ۱۳۹۲

شجاعی، محمدصادق، جایگاه فرزند از نظر اسلام و غرب، شمیم یاس، شماره ۴۷. ۱۳۸۵

صادقی، مسعود، بررسی نقش جمعیت خانواده بر ابعاد روانی فرزندان: امید به زندگی، تاب آوری و تمایز یافتگی، فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، شماره ۳۶، ۱۳۹۵

قاضی نژاد محمد، وحید فاضل فهیم. جهت گیری ارزشی و سلامت اجتماعی جوانان. فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. شماره ۱۶

متقی، تقی، اسلام و تربیت فرزند، فرهنگ جهاد، سال نهم، شماره ۳۶. ۱۳۸۳

مرادی، سمانه ، مقایسه مشکلات رفتاری در کودکان تک فرزند و چند فرزند با توجه به عامل جمعیت شناختی والدین. پایان نامه کارشناسی ارشد. گروه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه شیراز. ۱۳۹۲

ملک پور، مختار، بررسی باورهای والدین در مورد فرزندپروری و مفهوم آنان از هوش کودکان، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره بیستم، شماره اول. ۱۳۸۲

ملکوتی‌نیا، علی، آسیب‌های اخلاقی کاهش جمعیت فرزندان، مجله مبلغان، شماره ۱۸۱. ۱۳۹۰.

موسوی ، اشرف السادات عملکرد نظام خانواده و بهداشت روانی اعضای خانواده ، مجله روانشناسی بالینی ایران ، شماره ۱۲، ۱۳۹۱

نقیبی علی، حسینی حمید، یزدانی جواد، خراسانی فاطمه. رابطه منبع کنترل و اعتقاد مذهبی با ذهنی دانشجویان .مجله دین و سلامت، شماره ۲، ۱۳۹۴